

'T SCHORRE

KONTAKTBLAD VAN DE HEEMKUNDIGE KRING STONE

4° JAARGANG DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Nr. 4

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:
VANDEWALLE PAUL
ALBATROSSTRAAT, 15,
8400 OOSTENDE

ADRES:

A. ROUET

INHOUD

- Woord vooraf P. Vandewalle
- Dageraad R. Fockedey
- Hernieuwen lidmaatschap
- De Steense groep
- Het hoekje van de archivaris R. Decrop
- Het Haren (Bootijzer) H. Devos
- Algemene statutaire vergadering
- Een oud recept A. Dyserinck
- Stene na de 15 ° eeuw F. Verkempinck
- Stene na de 16 ° eeuw F. Verkempinck
- De indijking van de Sint - Katherinepolder J. De Smet +
- OPROEP 1 en 2
- 100 jaar vrij onderwijs te Stene-dorp W. Vanbiervliet
en L. Carrein
- Voor eliane , W. Lievens
- De troebadoers... kent U ze nog ? R. Struys
- Onze beste wensen !
- Enkele aantekeningen bij de tentoonstelling van
de Steense Groep.
- 100 ° lid .
- Oude volksgebruiken: Lichtmis. R. Fockedey
- J. Declercq was een groot kunstenaar.
- Kontentement J. Declercq

- - - - -

Samenstelling :

An Vanparys
Roland Defever
William Lievens

WOORD VOORAF

Op vrijdag 30 oktober 1981 werd de tweede tentoonstelling van de Heemkring " 't Schorre Steene" door de heren schepenen Felix en Laridon geopend. Het werd niet zomaar een alledaagse opening met "lintje knippen, pintje drinken", maar wij maakten er iets fijns van waarbij toespraken, voordracht en muziekspel elkaar afwisselden.

De tentoonstelling zelf was drie dagen open en wij mochten ons verheugen in het bezoek van meer dan 1000 mensen ! De algemene reactie op deze expositie was lovend, daarbij waren de meeste mensen er ten zeerste over verwonderd, dat er op Steene zoveel kunstenaars waren. Wat ook zeer goed overkwam was het feit dat ieder kunstenaar met twee werken vertegenwoordigd werd zodat werkelijk een overzicht van de verschillende tendenzen op kunstgebied kon gegeven worden. Slechts één schaduwzijde valt op : tijdens de expositie overleed Eliane Demeulenaere, echtgenote van Marc Beernaert, zij stelde samen met haar dochter Machteld tentoon.

Opnieuw namen wij de oude gewoonte van "Zieltesavond op. De lekkere pannekoeken van Roger Fockedeij vonden dan ook hun weg naar de hongerige magen van leden en niet-leden.

In de maand december wensen wij met een activiteit naar buiten te treden die vooral de leden moeten kunnen boeien, er wordt door de voorzitter een voordracht gegeven in de Ridderzaal van het Vossenhol op vrijdag 11 december 1981 om 20 uur met als titel : "Hoe leefden onze voorouders tijdens de voorbije eeuwen". De toegang is vrij zoals altijd. Elk zegge het voort.

Het laatste nummer van ons periodiekje van het jaar 1981 mag dan ook een aantal goede wensen bevatten. De voorzitter en het bestuur van de Heemkring wensen U en Uw familie een voorspoedig en gelukkig 1982.

Paul Vandewalle,
Voorzitter.

GEDICHT

D A G E R A A D

Grijpen
in de holte van de nacht
en de duisternis
gevangen houden
in de palmen van je hand
tot de aarde
zonlicht baart ;
de hemel opensplijt
in plotse oneindigheid ;
de ruimte;
leeg,
ineens dimensie krijgt
van eindigheid

R. FOCKEDEY.

HERNIEUWEN LIDMAATSCHAP.

Enkele leden hebben reeds spontaan hun lidmaatschap voor 1982 hernieuwd. Wie dit nog niet deed, kan gebruik maken van bijgevoegd bulletin. (200 fr. voor de gewone leden, 500 fr. voor ereleden)

Hierdoor is nog steeds gans het gezin lid van de heemkring. U ontvangt gratis ons periodiekje en wordt uitgenodigd op al onze activiteiten.

U zou ons aldus heel wat werk kunnen besparen. Wij danken u dan ook voor uw steun en medewerking.

Raoul DECROP
Peningmeester.

DE STEENSE GROEP - WERKGROEP KULTUUR

Ter gelegenheid van de tentoonstelling "De Steense Groep", heeft het bestuur de nood gevoeld om binnen de schoot van de Heemkring een werkgroep Kultuur op te richten.

Het is de bedoeling van deze werkgroep om daadwerkelijk mee te werken aan de kulturele ontplooiing van de Steense gemeenschap.

De werkgroep bestaat uit volgende leden :

Paul Vandewalle
Roland Defever
Lucien Carreyn
Oscar Nuyts
William Lievens
Leo Devlam
Hugo Devos
Roger Fockedey
Fernand Dobbels

Wij weten dat bij het organiseren van kulturele manifestaties heel wat tijd en energie nodig is, daarom durven wij ook beroep doen op onze leden. Indien iemand aan een of ander projekt wil meewerken, dan zouden wij heel blij zijn om dit te weten. Het enige wat wij daarbij vragen is, dat men halfweg een projekt niet zou achterblijven en het werk voor de anderen laten.

HET HOEKJE VAN DE ARCHIVARIS

Elke tweede zondag van de maand, van 10u30 tot 12u30, is er open deur bij de Heemkring 't Schorre Steene in het Gasthof Vossenhol.

Bibliotheek en archief van de heemkring is ter inzage en de museumverzameling te bezichtigen.

Robert Decrop.

BOATIJZER

Vroeger werden veel werktuigen met de hand bediend. Dit was ook zo voor het maaien van gras en graangewassen. Men gebruikte daarvoor de zeis (een boogvormig gekromd mes met lange steel en kruk).

- samenstelling : - volledig in staal gesmeed
en getemperd.
- totale lengte : \pm 20 cm.
 - zijde van de baanopp. =
 \pm 3 cm.

gebruik : om de snede van het zeisblad te scherpen
wanneer men zich ver op de akkers bevond.

werking : het aambeeld werd in de grond geheigd tot tegen
de horizontale gesmede krullen, welke dienen om
te voorkomen dat het aambeeld dieper in de grond
dringt. Bij zachte grond gebeurde dit "heigen" op
de dichtst bijzijnde verharde weg.

de snede van het blad werd tussen het aambeeld
en de hamer koud uitgesmeed. Een hamer met een
kleine baan is beter geschikt voor dit werk om
barsten in de snede te voorkomen.

een handwetsteen had men nodig om de bramen te ver-
wijderen en de snede recht te maken.

een vaste hand en ondervinding is zeker nodig om
een goed resultaat te bekomen.

EEN OUD RECEPT ...

BLINDE KONIJNEN

Onlangs kreeg ik op mijn werk te horen hoe men vroeger "blinde konijnen" bereidde.

Ik heb dan ook van deze gelegenheid gebruik gemaakt om dit kleine recept voor jullie te noteren :

benodigheden : 3 uien, boter, aardappelen, peper en zout, corned beef (of Target).

bereiding :- boter smelten ;

- de uitjes lichtjes laten bruinen
- aardappelen in kleine stukjes aan toevoegen
- overgieten met water tot ze ongeveer onder staan, peper en zout niet vergeten !
- ongeveer 30 minuten laten koken.
- daarna de gesneden corned beef er bovenop leggen. na het verwarmen van het vlees alles goed door elkaar mengen.

- ge kunt nu ook de kaantjes van smout in de puree mengen om de smaak te verzachten.
(kaantjes = restjes van gesmolten varkensvet)

Deze maaltijd smaakt uitstekend op kille, gure winterdagen. Eet smakelijk !

A. Dyserinck

▶ ALGEMENE STATUTAIRE VERGADERING OP VRIJDAG 5 MAART 1982
OM 20 UUR IN "GASTHOF VOSSENHOL" TE STENE DORP.

U wordt hiertoe vriendelijk uitgenodigd. Schriftelijke kandidaturen voor de verkiezing van zes bestuursleden worden ingewacht vóór vrijdag 19 februari 1982.

De huidige bestuursleden , namelijk HHR. P. Vandewalle, Decrop Raoul, Carrein L., Defever R., Devos H. en Lievens W. zijn uittredend en herverkiesbaar.

Een kleine versnapering is op deze vergadering voorzien.

BAKKERIJ - BANKETBAKKERIJ

Cappon G.

SPECIALITEIT: • BRUIN REGIEMBROOD
• OVENKOEKEN
• ROGGEBROODJES

NIJEUWE DOKSTRAAT, 15, - OOSTENDE TEL.: 70.50.28

STONE NA DE 15^e EEUW.

Na de jaren 1500 verviel Willibrordus als 2° patroon van de kerk van Stone, en bleef de H. Anna alleen patrones van de gemeente. In 1435 werd de kerk onder de bescherming gesteld van Adolf IV eerste Hertog van Cleven, echtgenoot van Maria, dochter van Jan zonder Vrees, Hertog van Bourgondië. In 1417 was Kleef tot hertogdom verheven door Keizer Sigismond, in het Concilie van Constance.

6:45

We vinden de "Steene molen terug in 1435: "tot jnde prochie van Steene ende tot Steenemeulene". 1433 is ook de datum van een zeer mooie grafzerk, door mezelf gevonden, en afkomstig van de kerk van Kathelyne, aan deze grafzerk hoop ik een afzonderlijke bijdrage te kunnen wijden. In 1464 vinden we opnieuw de Steene molen terug: "ende es de muelen wal metten norderen spotkin ande westhende daer steene muelen op staet"

90:314

90:314

De parochie St Katharina werd afgeschaft in 1567, en de kerk werd in 1584 door de wateren verzwolgen. Tot de oprichting van het bisdom Brugge, midden 16^e eeuw, maakte Stone deel uit van het bisdom Doornik.

6:17

Zo de benaming "Contredam" moest voortkomen van "kouter", is dezelfde betekenis als voor Oudenburg van tel, zijnde: geheel of ten dele aanduiding van akkerlanden, en een latijns leenwoord: cultura, van colere: bebouwen, en dus niet ouder dan de Gallo-Romeinse periode. Kouter is een door de Franken aan de Gallo-Romeinen ontleend woord, en duidt de gronden aan, die reeds tot akkerland waren gebracht vóór de komst van de Franken.

In 1602 was de pest te Stone, evenals in 1666: Een gevaarlijke en zeer besmettelijke ziekte, de pest, uit Engeland door een reiziger "denwelcken met zynen koffer, inhoudende wolle klee-ren" de ziekte binnen Oostende bracht. De ziekte verspreidde zich, en duurde 1 1/2 jaar lang. Men nam grootse maatregelen in Oostende en omgeving. Pestmeesters werden aangesteld, en pesthuizen opgericht. De stad Oostende verloor meer dan de helft van haar inwoners. Op vestiging van "akkerzieken" ofte leprozerlijen wijzen volgende plaatsnamen: 1° Sieckeliens huuskens: Klemskerke 1532; Leffinghe 1619, Steene: 1626. 2° Ziekeliëden: Bredene 1497.

1:130

105:43

De pastoors te Stone: 1640: J. B. Bultinck; 1643: R. Thyerl STL, 1647: P. Bultinck; 1650: H. Goormachtigh; (in 1658 werden aflaten toegekend voor de verering van de H. Anna); 1661: F. Delaplace 1665: F. Hoevenaghel; 1666, wanneer de pest opnieuw te Stone en omgeving was: N. Hoorens, sindsdien is er in de kerkrekeningen sprake van drie jaarlijkse pestmissen. Ten jare 1657 ontving de pastoor van Stone de bulle van Paus Alexander III, waarbij de inrichting van de broederschap der H. Anna toegestaan werd. In 1659 plunderden de soldaten van de Prins van Condé de kerk van Zandvoorde, waarbij waarschijnlijk deze van Stone hetzelfde lot onderging. 1669: Pastoor: H. Rielant. 1670: pastoor Gheys, gestorven in 1670. De parochie blijft twee jaar zonder pastoor, en in 1672: Pastoor Dedenain.

6:

STENE NA DE 16e EEUW: D'HOOGHE BARRIERE.

In 1674 bezoekt de deken van Oudenburg de kerk van Stene, en het blijkt uit het verslag, dat de kerk drie altaren bezat, toegewijd aan de H. St. Anna, O. L. Vrouw, en de H. Willibrordus. Als pastoor was: 1679: Pater B. Wales; 1682: Empse, welke de parochies Stene en Mariakerke samen bediende, en 1700: pastoor C. Verhulst, welke begraven is in de kerk van Leffinghe. Wat het leengoed: "ten bogaerde" betreft, stond dit, waar bij de aanleg der Torhoutse steenweg, de Herberg "Hooghe Barriere" werd opgericht, als 1° tolhuis op die weg. Dit "Ten Bogaerde" was een boomgaard, nagenoeg zo groot als het Léopoldpark te Oostende. 6:49

Men was zo bang van de pest, ... en de wol, aangenomen als overdrager van die pest, dat in 1710 de keizer een plakkaat uitgaf, welke alle invoer van wollen goederen binnen Oostende verbood. 6:69 1:22

Monseigneur J. B. de Castillon, Bisschop van Brugge, deed kond dat de Paus relikwieën van de H. Apollonia wenste uit te delen. Pastoor van Stalraeven gelukte erin deze te bekomen voor de kerk van Stene. De eerste verheffing greep plaats op 2° Sinksendag 1750. Het is van dit tijdstip af, dat ieder jaar twee novenen ter ere van de H. Apollonia plaatsgrijpen, op 1 februari, en op 2° Sinksendag. De H. Apollonia wordt ook vereerd in het St. Jans hospitaal te Brugge (St. Jan de Doper; feestd: 24 jun) 6:69

Het stichtingsoctrooi van de St. Katharinapolder dateert van 1744, en deze polder werd ingedijkt door Andreas Lanczweert. Deze dijk behield de naam van de oprichter: "een beek bij het blauw Kasteel noemde de "Lanzzweert beke" 6:17

De toren van de kerk van Stene bestond in 1700; de dorpel van de kerk ligt op 4,72 m hoogte. (56). De verdwenen klokken dateerden van 1758, en op de vloer van de kerk zijn er twee zerkstenen: "Eersaemen Henricus Henderickx, echtgenoot van Baeselin 1717". De vrouw van een Jan Heyndrickx, overleden in 1828, ligt begraven op het kerkhof van Stene, in de familiebegraafplaats "Declerck-Merghelynck". Een lid van deze familie, kasteelheer van Bekeghem, gaf aan de kerk het orgel, en verscheidene andere dingen. 6:40

De steenweg naar Torhout werd gelegd in 1765, en in 1766 werd de Herberg "d'Hooghe Barriere" gebouwd, als eerste tolhuis op de weg naar Wijnendale. De Hooge Barriere, noemde eerst: de eerste barriere, als 1° op die weg. 6:46

Van 1801 tot 1834 stond de parochiale kerk van Stene onder het bisdom Gent, dekenij Gistel. Stene maakte deel uit van de dekenij Oudenburg tot 1801. Het beeld van de H. Willibrordus werd gemaakt in 1851. Pastoor Planckaert wilde de gedachtenis eren van de 2° patroon van de kerk. Eén van de zerkstenen in de kerkvloer is van +-1860: "Van de Zande" We kunnen aannemen, dat de zerken in de kerkvloer een eerbetuiging zijn voor de bewezen diensten voor de kerk. 6:30

In 1800 waren er twee pastoors te Stene: L. Maryssael, beedigd priester, en E. H. Vincentuis Delebecque, wettig priester voor Leffinghe en Stene. ANALECTA: 6; 1. V. F.

DE INDIJKING VAN

DE SINT - KATHERINEPOLDER

Dikwijls wordt de vraag gesteld wanneer de historische polders rond Oostende werden drooggelegd.

Wijlen conservator JOS DE SMET schreef hierover een kleine bijdrage in Biekorf, jg. 1970, n 5-6, pp 159 - 165.

Omdat niet iedereen Biekorf in zijn bezit heeft, hebben wij de tekst integraal overgenomen in het periodiekje.

DE INDIJKING VAN DE SINT-KATHERINEPOLDER

1744-1749

De latere Sint-Katerinepolder, die sedert 1627 als spoelkom werd gebruikt voor de havengul van Oostende, was rond 1740 reeds zover opgeslikt, dat hij slechts weinig spoelwater meer gaf. Een deel van de schorren aldaar was reeds door enkele families bewoond, en in 1742 werd door de bijzonderste eigenaars besloten de toelating tot Indijken te Brussel aan te vragen.

Op 3 december 1742 werd Andries Lanszweert, groot grondheer in de polder, door de andere grote gelanden belast het oktrooi van indijking te vragen voor de « schoorrelanden gelegen tusschen de gauwelooze kreecke, de steenschen dijk en de haven van Oostende ». Hij zou dit moeten bekomen in de tijd van zes maanden. Voor zijn onkosten werd hem een forfaitaire som van duizend patakons toegestaan.

Op 17 juli 1743 was het oktrooi nog niet afgeleverd en kreeg Lanszweert van het polderbestuur een verlenging van zes maanden (1). Het duurde echter nog tot 9 mei 1744 vooraleer het stuk in naam van keizerin Maria Theresia te Brussel werd afgeleverd.

De indijking werd toegestaan onder de volgende voorwaarden.

Er mag een zeesluis worden gebouwd, maar het water in de polder moet twee voet of 0,55 m onder de oppervlakte van het « meyland » of weiland gehouden worden, opdat dit water door de sluis in de vestingen van Oostende zou kunnen stromen. Alleen de eigenaars van ten minste dertig gemeten of Ha. 13.27.10 ca. hadden stemrecht in de vergaderingen van het polderbestuur.

En hier volgt een interessant voorschrift: Door ruilverkaveling zullen de landerijen van iedere eigenaar, die verspreid liggen over verscheidene beginnen, samengebracht worden in één begin.

Om de kosten van indijking te helpen dekken zal het polderbestuur gedurende de eerste vier jaren de polder zelf mogen laten bebouwen.

De eigenaars, die niet willen betalen in de kosten, worden onteigend te voordele van de polder, die hun de waarde van hun schorren zal terugbetalen. De tiendheffers moeten mede-

(1) Rekening van de Indijking van de Sint-Katerinepolder bij Oostende, 1744-1749, f. 2-9. Rijksarchief te Brugge. Brugse Vrije. Reg. n° 14970). De folios tusschen haakjes verzenden naar deze rekening.

betalen in de kosten voor 1/11 van de oppervlakte van de landerijen waarop tienden geheven worden, zoniet valt de opbrengst van de tienden gedurende twaalf jaren aan de polder. De niet door de vroegere eigenaars opgeëiste gronden worden eigendom van de generaliteit van de polder. Veel kleine landerijen waren in dit geval, omdat de afstammelingen van de vroegere eigenaars hun titels van eigendom verloren hadden, aangezien de polder sedert 1627 onder water was gezet.

Onder de werklieden die aan de indijking kwamen werken, bevonden zich veel vreemdelingen die soms iets op hun kerfstok hadden. En om de vooruitgang van de werken niet te hinderen mocht geen enkele van deze werklieden gedurende de indijking vervolgd worden wegens vroeger aangegane onbetaalde schulden.

De polders die achter de nieuwe polder liggen en beschermd worden door de nieuwe dijken, moeten bijdragen in de kosten ervan, en dit pro rata van de grotere veiligheid die zij daardoor genieten.

De schaapdrift, alsook het vis- en jachtrecht mogen verpacht worden, ten ware de vroegere eigenaars ervan hun titels voorlegden.

Gedurende twaalf jaar blijven de ingedijkte landerijen vrij van alle feodale rechten. En de inwoners van de polder worden gedurende zestig jaar ontslagen van alle verbruiksbelastingen (droits de consommation), zoals dit door het plakkaat van 23 juni 1732 was toegestaan aan de « terres franches » van het land van Aalst (2). Het in de polder voortgebrachte koolzaad, dat niet kan verkocht worden in het binnenland, mag gedurende zes jaren uitgevoerd worden naar het buitenland vrij van uitvoerrechten.

Gedurende zestig jaar mag de generaliteit bij de herbergiers in de polder voor de onderhoudswerken één gulden heffen per ton bier, zes gulden per ton wijn en zes sols per stoop brandewijn.

Bij dijkdoorbraken mag terstond heringedijkt worden zonder nieuw oktrooi.

Aan de fortifikaties van Oostende moet éénmaal tweeduizend gulden worden betaald voor het opwerpen van een verdediging of halve maan rond de sluis; en geen enkel gebouw mag opgericht worden op minder dan 300 roeden of 1152 meter van de St.-Katerinekreek (f. 12-24).

(2) Door dit plakkaat werden de vrije gronden te Steenhuize, St-Amands, Opdorp en Wieze-Kapittel, vrijgesteld van de rechten op bier, wijn en brandewijn. Maar omdat er te veel gesmokkeld werd naar de omliggende plaatsen, werd voor ieder dorp het maximum aan drank vastgesteld, dat vrij bleef van lasten.

Op 23 juni 1744 werd een overeenkomst gesloten met Jan Filips Lippens uit Moerbeke-Waas, grote gelande van de polder, om de indijking te ondernemen voor 72.000 gulden, buiten de levering van het zinkrijs, dat ten laste van de polder viel. (f. 24^v).

Voor de levering van het zinkrijs en het bouwen van de sluis gaf Lippens 18.000 gulden of 3500 lb. groten in lening aan de polder. (f. 24^v-27).

De indijking was waarschijnlijk voltooid in de zomer van 1745, want op 24 september 1745 wordt een overeenkomst gesloten om de nieuwe polder volledig uit te rusten voor de landbouw, door het « vellecannen (opvullen en in beddingen leggen van) alle de killen ende creken... geene meerdere breede hebbende dan een roede brugsche mate (3,84 m), ende l'eynden dies labeuren ende cultiveren alle de landen van den voornoemden polder », zodat de eerste oogst reeds in 1747 zal « geschooren » worden. Aan Lippens werd ook opdracht gegeven de landerijen te bezaaien en later de oogst te doen « snijden, dorsschen, schoonmaecken », in zakken te doen en te leveren aan boord van de schepen. Daartoe was hij ook verplicht te zorgen voor de nodige bruggen, stallen, « keeten ende cabaenen », nodig voor het bebouwen van het land en voor het onderbrengen en het dorsen van de oogst. De helft van de opbrengst zal gaan naar de polder en de andere helft naar Lippens. Uit de helft van de opbrengst van de vierde oogst zal hij 1800 gulden betalen aan de polder. Maar, indien in deze vier jaren meer dan de helft van de vruchten in de polder vernietigd wordt door « inondatie, vorst, haegel, fouragerijnghe des legers ofte ander ongeval », dan zal hij één jaar langer de polder mogen bebouwen. Indien de vruchten beschadigd worden vóór maart, moet hij opnieuw gerst zaaien.

Na de vier jaar zal de polder « op prisie » overnemen al de « timmer » : « l'sij stallen, cabaenen en brugghen ». Na de derde oogst zullen de landen uitgemeten en verkaveld worden. Wat het bebouwen van het land betreft, zal het eerste en het derde jaar « saet » zijn, het tweede en het vierde echter gerst. (f. 28-31).

Op 6 oktober 1745 beslist het polderbestuur 24.000 gulden te ontfemen aan 4 % voor het maken van de sluis en de levering van het zinkrijs, alsook een watergeschot te stellen van 3 lb. groten per gemet, te betalen vóór 1 januari 1746, zoniet wordt een interest geheven van 6 %.

Men ontleende echter slechts 21.000 gulden aan zes leden van de Brugse families Veranneman, d'Hulster en van Ockerhout, alsook aan een kapelaan van St.-Walburga en aan de dis en een konfrerie van St.-Gillis te Brugge.

Het watergeschot van drie lb. gr. werd betaald door 39 eigenaars voor een oppervlakte van 1261 gemeten 1 lijn en 15 roe-

den, met daarbij 500 lb. gr. betaald voor de tiendrechten van de abdijen van Saint-Ricquier (arr. Montdidier-Somme) en van Vicogne (arr. Abbeville-Somme). De twintig niet-betalende eigenaars waren meestal kerken, pastorieën, kosterijen en konfrerieën. Samen bezaten zij 292 gemeten 2 lijnen 23 roeden.

De vijf grootste grondbezitters in de nieuwe polder waren : André Lanszweert : gem. 256.0.83 roeden ; de kerk van Oostende, die weigerde het dijkgeschot te betalen : gem. 110.2.92 roeden ; Joseph Oliviers : gem. 107.2.49 roeden ; de Brugse St.-Donaaskerk : gem. 89.2.23 roeden ; Jan Baptiste Coppieters : gem. 78.0.55 roeden ; en eindelijk Jan Filips Lippens, die de indijking en de ontginning van de polder bezorgde : gem. 73.2.04 roeden (f. 31-49).

De opbrengst van de eerste vrucht of de oogst van 1747 bedroeg 1958 $\frac{7}{8}$ razieren Oostendse maat winterkoolzaad, 1674 $\frac{1}{2}$ razieren zomerkoolzaad en 4286 $\frac{3}{4}$ razieren zomergerst (3). De helft van de verkoop van de oogst bracht voor de polder 7140 lb. 19 sch. 7 groten op (f. 50-59).

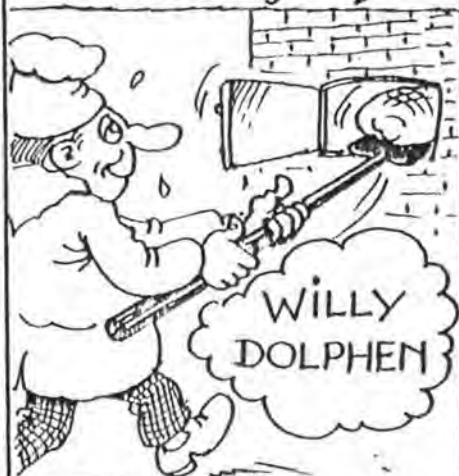
Volgens akkoord moest de tweede oogst, namelijk van 1748, uitsluitend bestaan in gerst. Maar Lippens had gem. 235.2.47 roeden bezaaid met koolzaad en de rest of gem. 1330.0.93 roeden bezaaid met gerst. De opbrengst van de wintergerst bedroeg 11.356 $\frac{3}{4}$ razieren, en de zomergerst 3378 $\frac{1}{4}$ razieren. Het aandeel van de polder in de verkoop van deze gerst bedroeg 6067 lb. 5 groten, maar de levering ervan kon niet op tijd geschieden, omdat er te weinig « cabaenen » en te weinig dorsvloeren beschikbaar waren (f. 59^v-66). Het winterkoolzaad wilde de polder niet aanvaarden. Maar, na beroep bij de Raad van Vlaanderen, moest het polderbestuur het toch aanvaarden. Dit had 2949 $\frac{3}{8}$ razieren opgebracht. Het aandeel van het polderbestuur in de verkoop ervan bedroeg 2031 lb 16 sch. 4 gr. (f. 125-127).

De kosten van de bedijking waren te betalen aan J. F. Lippens. Het polderbestuur ontleende daarvoor op 6 oktober 1748 aan Cornelis Carpentier 60.000 gulden aan 5 $\frac{1}{2}$ % interest. Volgens de overeenkomst van 23 juni 1744 over de indijking, moest de eerste helft van 76.000 gulden betaald worden aan Lippens, wanneer de dijken gesloten waren en de polder van de zee was afgesloten ; en de tweede helft, wanneer « de voorseijde dijkagie in sijne volle cruijne, besoodinghe ende profil voltrocken ende overgenomen soude sijn geweest » (f. 67-68).

Lippens eiste echter de twee betalingen op, alhoewel het polderbestuur niet tevreden was over de werken. Maar op 3 november 1747 en 16 oktober 1748 werd het bestuur door

(3) Een razere Oostendse maat bevatte 170 liter. Een hoed Brugse maat bevatte 172 liter.

BAKKERIJ

TORHOUTSTEENWEG, 394,
8400 OOSTENDE
TEL.: 80.37.67

LEO DE VLAM

OOSTENDESTEENWEG, 165,
8000 BRUGGE
TEL. 050 316884
DECORATIE-RESTAURATIE
PLAATSEVAN ALLE
WEEFSELS EN MUURBEHANG
GORDIJNEN EN RAILS
VLOERBEKLEDING
GARNIEREN VAN
ZETELS; EN...
GESCHENKEN

PANNEKOEKEN-EN WAFELBAKKERIJ VAN "STEENEDORP"

UIT
SYMPATHIE

de magistraat van het Brugse Vrije verplicht 66.000 gulden met de achterstallige interest te betalen, Alleen 6.000 gulden werden afgetrokken wegens onvoldoende werk aan de sluis. Zo ontving Lippens 11.000 lb. gr. met daarbij 2031 lb. 16 sch. 8 gr. voor de interest (f. 81-84).

In de nieuwe dijk waren « merckelick holligheden bevonden,... die niet wel andersints dan door afdrift van schaepen sluijtelick ende remedierelick en waeren... ». Daartoe werd op 15 maart 1748 de schaadrift aldaar verpacht aan Filips Lanszweert voor 10 lb. gr. (f. 73).

Het voornaamste materiaal voor het opwerpen van de dijken was het zinkrijs, waarvan er in totaal 226.886 werden geleverd. Voor het bouwen van de sluis werden er nog 76.596 geleverd, alsook 2395 bonden geerden of roeden. Maar 9 september 1744 gebeurde er een « doorbraecke des polders ». Nu moest nieuw zinkrijs worden aangekocht om de doorgebroken dijken te herstellen, namelijk 191.472 ; dus 88 % van de eerste levering zinkrijs voor het opwerpen van de dijken. Wat wijst op een belangrijke dijkdoorbraak. (f. 96^v-104).

Voor het bouwen van de sluis werden eerst de drie gronden ervan « gecallefaterl » of met teer dichtgemaakt. Er werd eiken timmerhout geleverd, « paelplancken en pijlen », d.w.z. gescherpte palen en balken, schofbalken voor de sluis en « slijckhouten pijlen ». Voor het metsen van de sluis werden bakstenen geleverd, « larras » of cement in tonnen, alsook kalk en zand.

Het arduin voor de sluis werd gekapt volgens vooraf opge maakte modellen en geleverd door de steenhouwer Frans Walckiers uit Brussel. Daarenboven werd nog een houten roosterwerk gemaakt voor de sluis « soo van vloet als van ebbe », en zinksteen geleverd. Een deel van het houtwerk van de sluis werd « benaghelt », namelijk « het sturtebedde, slagbalcken (sluitbalken) ende cloosterhaulten (sluithout) ». Dit houtwerk bestond uit « 1350 voeten van elf duymen viercante » (4). Voor de sluisdeuren werden koperen potten en kranen geleverd, alsook de stenen. Ook een aankoop van vier « domme crachten » of tegengewichten wordt in rekening gebracht.

De rijshoofden van de sluis werden verhoogd met aarde, maar aan de zeekant werden zij verhoogd met vette graszoden. (f. 112-120).

Na de indijking liet men de dijken nazien en beoordelen door een specialist, Cornelis De Meyer, dijkgraaf van de Generale Vrije Polder te Sinte-Margriete en Waterlandkerkje. En toen de

(4) De oppervlakte was dus 37 m². Een Brugse voet van elf duymen lengtemaat was 0,2743 m, een duim = 0,02494 m.

polder het eerste jaar bezaaid was kwam Cornelis De Meyer, samen met drie landslieden uit IJzendijke, die grote gebruikers waren in nieuw ingedijkte polders, de gezaaide vruchten nazien, waarvan zij de « defectuositeitjen » toonden, en de « mid-delen van redres » voorschreven. Eén van hen, Pieter Bruintiens, was eerst negen en dan nog zes dagen ter plaats geweest voor besprekingen. Maar verder in 1747 hield hij toezicht over de vruchten, van 12 juni tot 24 december 1747. Het volgende jaar duurde dit toezicht tot 26 december 1748, maar het was slechts begonnen in augustus. Bruintiens liet ook monsters van de zaden onderzoeken.

Om echter de opbrengst van de vruchten in de nieuw ingedijkte polder te kunnen nagaan, hadden de grote gelanden vier kleine partijen land aldaar bekomen, waarop zij gerst en koolzaad lieten zaaien, ten einde de gemiddelde opbrengst per gemet te kunnen berekenen. Iemand was belast de vruchten van deze partijen te bewaken om alle kwaadwilligheid te beletten (f. 125-133).

Gedurende de bedijking kwam de Oostenrijkse Successieoorlog het werk storen. Vanaf 1744 vielen de Fransen ons land binnen. Van 18 tot 23 augustus 1745 belegerden zij Oostende, waarna de stad zich overgaf. Het garnizoen telde 3.567 man. De Fransen bleven Oostende bezetten tot einde januari 1749 (5).

Joannes de Riese, die gewoonlijk belast was met het toezicht van de sluis van de polder, moest er een speciaal toezicht uitoefenen gedurende de dagen van het beleg.

Voor de Franse gouverneur van Oostende, Loewendal, moest een tuin van twee gemeten worden afgestaan en bewerkt. Deze last kocht de polder af voor 54 lb. 6 gr. De Franse kommandant van Oostende Hugues de Lamotte, ontving ook gratifikaties voor de jaren 1746 en 1747, samen 48 lb. 18 sch. 8 gr. (f. 128^v-129).

De polder schijnt echter niets te hebben geleden van de oorlog. Het bestuur van de polder werd herhaalde malen genoopt J. F. Lippens voor het gerecht te dagen wegens niet uitvoering van zekere bepalingen van de overeenkomsten tot indijking en tot bebouwen van de polder, alsook een proces in te spannen tegen zekere « pretense » tiendheffers, die geen récht hadden op tienden in de polder.

De landmeters Malstaff en Heems ontvingen 178 lb. gr. om de polder te meten en in kaart te brengen. Maar bij het horen van de rekening waren zij nog bezig met « een uytleggh ende bewijs van elcx proprieteyt » op te maken.

Speciale aannemers waren door een aanbesteding van 20

(5) D.J. Gaillard, Kronyk of tydrekenkundige Beschryving van de Stad Brugge, Brugge, 1049, blz. 311-312.

augustus 1748 belast met het delven van al de grachten voor 396 lb. 19 sch. 2 gr., en daarbij kwamen nog 3 lb. 1 sch. gr. « over het applaneren van den duijnegracht » (f. 134-139).

Tegen aannemer Lippens waren nog talrijke processen ahangig wegens « de onbestandige culture ter eerster jaerschae-re, als ter causing van het vergiftigh oncruyt, bij hem in den polder gebraght ». Alsook over de « verrotte schelven » en wegens de oogst van 1748. Hij vroeg nog de betaling voor « eenighe vermeten overwercken », alhoewel hij, op last van de magistraat van het Brugse Vrije, de volle betaling ontvangen had, zonder dat de werken voleindigd waren. Daarenboven had hij « een ruym achtste part (van de tweede) vrucht des polders » achtergehouden, « waarmede (hij) tot hier toe heeft weten in burse te sitten ». Wat er van al deze beschuldigingen waar was weten we niet. Maar Lippens wilde van geen « accomodement » weten (f. 134-146).

In het slot van de rekening (f. 145^v) werd besloten te vragen aan de Geestelijken en Leden van Vlaanderen, dat de provincie zou doen herstellen « den zeedyck aen de bywaght », zoniet zou het polderbestuur vragen dit werk zelf te mogen uitvoeren, maar op de kosten van de provincie.

De totale ontvangsten in de rekening bedroegen 36.276 lb. 19 sch. 5 gr., en de totale uitgaven 37.694 lb. 2 sch. 6 groten, zodat er een tekort was van 1417 lb. 3 sch. 1 groten.

De rekening werd op 17 november 1749 ter goedkeuring voorgelegd aan de magistraat van het Brugse Vrije.

Jos. DE SMET

OPROEP 1

De redactie van het periodiekje zoekt nog altijd koortsachtig naar artikels ! Wij doen dan ook graag beroep op onze lezers en leden, om alles wat maar met heemkunde (van Steene) te maken heeft op papier te zetten en aan ons (een der bestuursleden) door te geven.

Ook vragen over geschiedenis en heemkunde komen aan bod.

Beschikt u over een oud voorwerp en u weet niet goed wat het is, of je denkt dat de meeste der leden het niet kennen, laat het dan even zien of breng het bij Hugo van het Vossenhol. Bij voorbaat dank voor de hulp.

OPROEP 2

Ter gelegenheid van de tentoonstelling werd door een aantal mensen de vraag gesteld waarom bepaalde kunstenaars niet ten toon stelden. Het antwoord daarop was zeer eenvoudig : gewoon omdat wij niet wisten dat deze personen aan kunst deden !

Daarom ook deze vraag : kent u iemand op het vroegere grondgebied van Stene die aan kunst doet (schilderen, beeldhouwen, tekenen, enz...), laat dan zijn of haar naam kennen aan Roger Fockeday, Melkerijstraat 2 te 8400 Oostende of aan een van de bestuursleden.

Het bestuur.

100 JAAR VRIJ ONDERWIJS IN STENE-DORP

1981 was het jaar van de viering van het honderdjarig bestaan van de vrije katholieke school in Stene-Dorp. Er werd gevlagd en gefeest! Het was de wens van het feestcomité dat het eeuwfeest een feest van gans de dorpsgemeenschap zou worden. De school is immers een integrerend deel van het dorp. Daar klopt het "jonge hart" van Stene-Dorp!

Zaterdag 50 mei was de startdag van de eeuwviering. Jong en oud kwam afgezakt naar hun schooltje. De tent op de speelplaats liep vol met genodigden, leerkrachten, ouders, kinderen en sympathisanten. Tijdens de eucharistieviering werden in aanwezigheid van de zusters Bartholomea, Phillipina, Regina, Serafien en Gudula de honderd voorbije jaren in dankbaarheid herdacht. In zijn homilie bracht deken Lonck hulde aan de zusters van Rumbekke. Honderd jaar terug werd door hen in de vruchtbare poldergrond, tussen schorre en zee, het zaad gezaaid, dat rijke vrucht heeft voortgebracht. Onder leiding van Mevrouw Vercarre en mijnheer Corselis, luisterden onze Schorredijkzangertjes de plechtigheid op.

Daarna volgde de academische zitting. De heer Carrein, directeur van de school, schetste de geschiedenis van de school. Als dank voor de vele jaren van onvermoeibare inzet voor de inzet voor de jeugd van Stene-Dorp, mocht zuster Bartholomea een sierlijk bloemstuk in ontvangst nemen. In naam van alle ouders dankte de heer Vanbiervliet, als voorzitter van het feestcomité, de huidige schoolleerkrachten. Een overdonderend succes viel Annamers te beurt, die in naam van de kinderen op een fijne en pittige manier het dagelijks leven schetste op de school.

Tot slot kwam de heer Staëlens, kabinetsattaché van minister Geens, aan het woord. Hij stak de ganse schoolgemeenschap een riem onder het hart met zijn pleidooi over de waarde van de dorpsschool.

De receptie kon daarna doorgaan in open lucht. Schepen Bourgois knipte het lint door en opende de tentoonstelling. Heel wat oude foto's brachten ons terug in de tijd, terwijl ook het "historisch klasje" van mijnheer Delancker heel wat belangstelling lokte. In alle klassen werd het creatief werk van de kinderen geëxposeerd. De kinderboerderij en het vernieuwde speelplein trokken de aandacht van jong en oud.

Vrijdag 26 juni was het opnieuw feestvieren geblazen. De kinderen beleefden een onvergetelijke namiddag in de feesttent met heer Persyn en het slechte weer kon geen domper zijn op het jeugdig enthousiasme. 's Avonds liep de tent barstensvol voor het optreden van Willem Vermandere. Alle aanwezigen voelden zich als "mensen van te lande" door de meeslepende zang en muziek van Vlaanderens' troubadour nummer één.

Zaterdag 27 juni was het de beurt aan de kinderen. Ouders en sympathisanten konden genieten van een wervelende kindershow. Groot en klein kwam op het podium en na heer Persyn en Willem Vermandere konden een honderdvijftig "vedetten" toegejuicht worden. Zaterdag- en zondagavond konden jong en oud hun beste beentje voorzetten op het jubileumavondfeest. Het weder was echt niet de bondgenoot tijdens het tweede luik van de eeuwfeesten. Toch wilde iedereen erbij zijn!

Het waren grootse dagen voor de school en voor gans het dorp. we luiden de volgende honderd jaar in, met de gedachte dat de rijkdom van het verleden een bron is van onze toekomst. Mocht de dankbaarheid om wat we kregen, het voetstuk worden waarop we verder kunnen bouwen.

Willy VANBLIERVLIET, voorzitter feestcomité
Lucien CARREIN, directeur.

-ELIANE DEMEULENAERE-

STÈNE

1981

In Memoriam

VOOR ELIANE,

ER WAS EEN AANGENAME DRUKTE ONDER DE BALKENHEMEL VAN
DE RIDDERZAAL.

DE VELE MURMELENDE KUNSTKIJKERS EN HET STERK VARIERENDE
PALET VAN DE 33 EXPOSANTEN SCHIEPEN HET GEHEEL TOT EEN
PICTORALE SHOW.

DWARRELEND VAN HET ENE BEZOEKERSTROSJE NAAR HET ANDERE
BOUWDE IK DRUK PRATEND HET STEENS KUNSTPATRIMONIUM NAAR
HOGERE REGIONEN OP.

INEENS STUWDE IEMAND FEZELENDE WOORDEN ALS KORTE SCHERPE
WINDSTOOTJES IN MIJN LINKEROORSCHHELP : "ELIANE IS ZOJUIST
HEENGEGAAN".

IK VERSTIJFDE, MIJN HARTSLAG VERSNELDE, HET TROSJE KUNST-
TOERISTEN LIET IK GAPEND ACHTER.

VERSUFT ANKERDE IK ME VAST VOOR DE WERKEN VAN ELIANE.

DOORHEEN DE RAGFIJNE INKTLIJNTJES VAN JE DOCHTERTJE TRUI
GROETTE JE ME TOE EN BEGREEP IK JE KNAP TALENT.

DOORHEEN DE WARME PASTELTREKKEN VAN JE HOEVETJE BEGREEP IK
JE MENSELIJKE EENVOUD.

DOORHEEN DE HARMONISCHE STRUCTUUR VAN JE ZITTEND NAAKT
BEGREEP IK JE TEDERHEID.

DOORHEEN HET EMBLEEM DAT JE VOOR ONZE KRING ONTWIERP
ZUL JE ONS ALTIJD BLIJVEN GROETEN.

W. Lievens

De Troebadoers ... kent u ze nog ?

Stene is ongetwijfeld de bakermat van toneelkring "DE TROEBADOERS" in feite een zeer jonge kleuter om over te schrijven in een gedegen "beemkundig blad" zoals "'t Schorre".

Maar voor de toneelkring "De Troebadoers" begon alles te Stene, zomer 1979, toen de door u allen gekende onvermoeibare William Lievens, ook een troebadoer-speler, ondergetekende kwam opzoeken, met de vraag of ik de regie op mij wilde nemen van een aloude "cluyte"... het geheel uit de mouw te schudden en het volkse stuk te Stene op te voeren. Het werd : "De duvel te sterk"... ook nog "Wijf te koop" genoemd.

Naargelang van de weersomstandigheden werd er zowel binnen- of buiten opgetreden... en met sukses !
Ook omliggende kontreien... tot op de Mariakerkse zeedijk toe, kreeg een duivelsportie.

In 1980 werd het een "kreatie"... nog voor deze van de Bacchanten van dit jaar, met "De Stier van Stene", van auteur-stadsgenoot Carlo DEWOLF. Ook hier werden gensters geslagen.

Inmiddels zijn "De Troebadoers" een vaste groep geworden. Hun eerste vol-avond stuk loopt begin 1982 te Oostende en op 30 januari en 5 februari in "Het Vossenhol". Deze maal wordt uitgepakt met een thriller, eveneens een kreatie van Carlo De Wolf.

Het ligt in de bedoeling van de toneelkring, voortaan iedere zomer een "cluyte" te brengen, waarvan de première steeds te Stene zou doorgaan... als dank aan de bakermat.

Wellicht zien de Troebadoers u al in Januari of Februari terug... en u hen ?

Roland Struys

★ WIJ WENSEN AAN ALLE LEDEN SFEERVOLLE KERSTDAGEN, ★
★ EEN UITBUNDIGE EINDEJAARSTEMMING, MAAR VOORAL...
★ DAT 1982 VOOR U ALLEN EEN JAARTJE UIT DE DUIZEND WORDT.

★ Het bestuur, ★

TENTOONSTELLING "DE STEENSE GROEP". ♦

- Zeer geslaagd initiatief. Doe zo voort in die richting voor de bloei van de kunst te Stene.
- Men moet niet naar Oostende Stad gaan om er een schilderij te kopen. Ook te Stene-Dorp is groot talent aanwezig.
- Très surpris par le nombre et la qualité des oeuvres présentées. Bonne continuation et bonne chance.
- Voor kleur en lijn moet je meer en meer in Stene zijn.
- Het doet deugd nog zoveel kunst in eigen dorp te vinden.
- Verwonderd zoveel talent te vinden in Stene. Ik sta vol bewondering. Een laatste hulde aan "onze" Eliane. Doe zo voort. Deze tentoonstelling overtreft vele anderen.
- Ze kunnen hier goed tekenen.
- Stene kan fier wezen.
- Met de sfeer van het Vossenhol en de Heemkundige Kring erbij word je weer, met zoveel mooie schilderijen, héél heel blij. Alle lof voor de fijnverzorgde catalogus.

100ste LID III *

Wij mochten ons verheugen met de aansluiting van het honderdste lid van onze heemkring : ANDRE BOGAERT, per toeval de voerder van onze schorretochten.

OUDE VOLKSGEBRUIKEN

2 februari : **LICHTMIS**

: Pannekoekendag I

"Daar is geen wijveke zo rijk of zo arm,
of ze maakt met Lichtmis haar panneke warm !"

- Lichtmis wordt ook O.L.V.--schudt-de-penne geheten.
- Op lichtmis wordt de eerste pannekoek met een goudstuk in de linkerhand gebakken wat geldnood voorkomt gedurende het ganse jaar.
- De eerste pannekoek wordt boven op het buffet gegooid, en men verbrandt deze die er het ganse jaar op heeft blijven liggen.
- De oorsprong van dit gebruik is niet meer precies te achterhalen.

R. FOCKEDEY

Bron : Almanak deel 1 van Custos, oct. 1981

P.S. : WIE WEEET ER MEER OVER DIT GEBRUIK?

Pater Joris Declercq overleden:

Haringe verliest unieke man en groot kunstenaar

Gisteren overleed om 8 u.30 na ziekte pater Joris Declercq, sinds 75 pastoor van Haringe. Wat deze man voor zijn parochie deed zal niet licht vergeten worden. Maar pater Declercq was nog veel meer dan een toegewijde parochiepastoor. Ondanks een jarenlang verblijf als missionaris in Afrika, bleef hij verknocht aan de Westhoek, aan weerskanten van de Schreve. Die gebondenheid aan volk, taal en bodem heeft hij verwoord in verzen, diepte hij op in stroekverhalen of uitte hij in schilderwerken. Hij vereerde de Westhoek op een aanstekelijke manier. Met hem verwierf het Schrevedorp Haringe een eigen gelaat.

Het was zijn vriend Roger A. Blondeau die pater Declercq naar Haringe haalde en die hem in het informatieblad „De IJzerbode“, aan het volk voorstelde. Wa putten uit deze bron. Pater Joris Declercq werd geboren te Westouter in 1921, op Paasavond 23 april, als het 14e kind van Romi Declercq en Octavie Caveller. Van zijn vader erfde hij de kunstzinnige aanleg. Van zijn moeder leerde hij vertellen naar Vlaams-volks-erfant. Na zijn schooltijd te Westouter werkte Joris vijf jaar als schildersgast. Maar in zijn vrije tijd lonkte hij naar hogere dingen: hij leerde vloospeken en ging als leerling kunstschilder lessen volgen bij Jules Baudry. Ondertussen kreeg hij met opmerkelijke nieuwsgierige blik naar de mensen om hem heen en naar onze stamgenoten van over de grens. Hij luisterde naar hun sappige taal en pittige uitdrukkingen en peinde een heel schrift vol met hun treffende spreuken en gezegden.

Op 19-jarige leeftijd trok hij naar de „late roeping“, van de paters van Lommel. In 1943 trad hij in hun noviciaat en op Kerstavond 1950 werd hij priester gewijd.

Tijdens die opleidingsjaren, waarin hij vooral uitblonk in taalstude en wetenschappen, werden zijn volken verzen geschreven. Hij verzamelde lange lijsten van eigen woorden en zinswendingen

en die vergeleek hij met uitdrukkingen in het Nederlands, Duits, Frans, Engels, Noors en zelfs Slavische talen. Zijn verzen verschenen toen, meestal onder de pseudoniem Djoos Otendrale, in „De Linde“, „Notre Flandre“ en later in „Band“, het tijdschrift van de Vlamingen in Afrika. In 1952 herschreef hij het toneelstuk van Felix Timmermans „En waar de sterre bleef stille staan“ in het Westouters dialect, om opgevoerd te worden door de Westouters toneelkring „De Verbroederling“. Zo lag hij aan de basis van het „Volkstoneel voor Frans-Vlamingen“.

In 1953 trok pater Declercq naar het toenmalige Urundi. Hij was er brouse-missionaris en werd ook daar geboeid door de inländse taal en muziek. Die inländse muziek wilde hij integreren in het kristendom dat daar werd verspreid. Zo schreef hij een vijftal missen met inländse muziek, een zestigtal psalmen.

Na 21 jaar pionierswerk nam hij afscheid van het zwarte werelddeel en zocht een job ergens in de Westhoek. Het werd Haringe waar hij sinds januari 75 de overleden pastoor Brunel opvolgde. Van meet af aan drukte hij een stempel op Haringe. Zijn stempel: Hij verbroedert met het Frans-Vlaamse Heitkerke. In opentuchtstoneel werd „Het gezin van Paemel“

Pater Joris Declercq was niet alleen een groot priester maar ook een kunstenaar. Alles wat hij deed stond in het teken van zijn liefde voor de Westhoek. Haringe zou zonder hem niet zijn wat het nu is. Hijzelf beschreef zijn actieve levensloop met volgende eenvoudige woorden: „Hij heeft zijn best gedaan“.

„De Vlaschaard“, „Peegle“ en „Boerenpalm“ opgevoerd. Hij haalde de bijna mythische strepersfiguur Karel de Blouwer van onder het stof. Hij richtte de „Kultuurgenootschap Haringe“ an die organische kunsttentoonstellingen waar vooral de stroekdichters een kans kregen. Ook zwongelde hij de stilgevallen restauratie van de St. Martinuskerk weer aan en behaalde een onmiskenbaar patrimonium van stroektaalke van verval.

Op 20 juli 51, bij de heropening van de kerk, sprak hij de homilie uit voor BEEF. In 1975 publiceerde hij zijn „Burmideze novellen“, een knappe verhalen van een goed observator, die de kleine voorvalletjes uit zijn omgeving voor treffend neerschreef, met de stille monkel van iemand die de rangorde van de waarden kent. „Huber A. Blondeau“ In 1976 herschreef hij het volkstoneel van J. Leroy „Kerst de

Blouwer“ onder de titel „Kerstvalde“. In 1978 publiceerde hij zijn eigen predikaten onder de titel „Westhoekse poëzie“. Een tweede bundel ligt momenteel ter perse en zal binnenkort verschijnen, voortaan gaaft door zijn levensbeeld. Hij was een talentvol kunstschilder en behaam in 70 de fatimies prijs te Bavelegem voor een akwavel.

De beschikkingen over zijn begravenis had hij vooraf neergeschreven. Hij wordt ten uitvaart gedragen onder het deken van zijn priestergewand en van de Vlaamse Leeuw. Voor zijn doodspreekte vatte hij bondig zijn leven samen: „Hij heeft zijn best gedaan“.

De begravenis grijpt plaats op donderdag 10 december om 11 u. in de Sint-Martinuskerk van Dwingelo. Begroefing is vanaf nu mogelijk in de pastorie imbol.

K O N T E N T E H I N T .

En errepel met de pele,
 E schelletje van't zwyn:
 't is beter, wè, of veel-te-vele,
 o'j doamei mo kontent ku'zyn!

En huzeke en en hoveke,
 E heddeke van strobi,
 E katte hie jun stoveke,
 je'n hê' meê niet geên robii!

J'hê t'eten en j'hê' sloapiagn
 en compagne dr hie...
 Ku'j doa jun doening nie in vinga
 je vingt ze nuuwers nie.

Djoos Utendoale.

oooooooooooooooooooooooooooo